

[Rager.]

ninger, sige, at dette er Kapitalspild, og det vil i det lange Løb ogsaa blive Brændselsspild.

Jeg vil herudover endnu pege paa Spørgsmaalet nede i Sydøstjylland, hvor der jo nu er kommet en fornuftig Ordning mellem Byerne Horsens, Vejle, Fredericia og Kolding; men hvor det en vis Tid truede med at blive en alt andet end fornuftig Ordning, idet der var Tale om at bygge Forbindelseslinier mellem disse Byer med 24 000 Volt i Stedet for som naturligt med 60 000 Volt.

Saa her er et Punkt, eller rettere sagt her er to Punkter, hvor fremtidig efter den nye Lov Elektricitetskommissionen eller, som det kommer til at hedde: Elektricitetsraadet vil kunne sætte ind. Over for Hasseris Kommune som raadgivende, kun som raadgivende, men Raadet kan kun blive eet, nemlig, at det er mere end Galimathias; hvis en Kommune af den Art bygger eget Værk. Nede i Sydøstjylland gik det altsaa i Orden med de 60 000 Volt, men efter at den nye Lov var vedtaget, vilde det ikke have været muligt at føre det igennem med 24 000 Volt imod Raadets Anvisning. Der bliver altsaa dér taget et Hensyn til det almindelige Samarbejde nationaløkonomisk set.

Naa, vil man sige, bliver Elektriciteten saa væsentlig billigere ved det? Ja, det kan i det ene Tilfælde dreje sig om en Øre, i det andet Tilfælde om to Øre og i et tredje Tilfælde om fire Øre, det kan ogsaa dreje sig om mere, men som Regel vil der være Tale om ganske smaa Værdier pr. Enhed, og særlig — og det er det, der er værd at lægge Mærke til i denne Forbindelse, det er det, jeg maa fremhæve — ganske uhyre lidt i Procent af det, der er den almindelige Forbrugerpris for den paagældende Elektricitet. Det er saadan, at den enkelte Forbruger vil maaske undertiden ikke kunne forstaa, at det har Interesse. Men det har det, naar vi ser paa det samlede Hele, paa Grund af alle de indirekte Fordele, alt det, der i det hele taget opnaas, og som efterhaanden, naar det lægges sammen, vil summere sig saadan op, at det ogsaa for den enkelte Forbruger bliver af Værdi. Men den enkelte Forbruger eller hans Repræsentant, hvis det er en virkelig Forbrugerrepræsen-

tant — jeg kommer til de fiktive om et Øjeblik, naar jeg kommer længere frem i min Udvikling —, den virkelige Forbrugerrepræsentant, han vil ikke forstaa et eneste Ord af dette.

Man maa være klar over, at ud over det rent elektro-tekniske, ud over det rent kommunalpolitiske, ud over alle disse Spørgsmaal vil ogsaa andre Interesser spille ind. Det er ganske givet, naar der er Tale om, hvorvidt en Merfremskaffelse af Energi til et eller andet Elektricitetsværk skal ske paa den ene eller den anden Maade, enten ved Opstilling af en ny Maskine eller ved Bygning af et Højspændingsanlæg, ja, saa vil der dér staa et Par forskelligartede industrielle Interesser over for hinanden: der vil staa den industrielle Interesse, som en Maskinfabrik kan have med Hensyn til at bygge den nye Maskine med tilhørende Dynamo, men der staaar paa den anden Side den industrielle Interesse, som Masteleve- randørerne og Ledningsleverandørerne har med Hensyn til at levere Master og at levere Traad.

Jeg maa staa paa det Standpunkt, at den billigste Løsning i Længden vil blive den rationelleste, ogsaa samfundsmæssigt set, og det er Snæversyn, hvis man, for at tjene den øjeblikkelige Arbejdsinteresse, vælger den forkerte Løsning. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad der samfundsmæssigt set er det bedste, Bygningen af Maskiner eller Bygningen af Ledninger, vil jeg i alt Fald paapege dette, at medens Bygningen af Maskiner er et Arbejde, der falder, hvor Fabrikken ligger, og, for saa vidt man fulgte den Linie stadig kun at bygge Maskiner, med andre Ord faldt to eller tre Steder i Landet, hvor disse Fabrikker ligger, saa er Spørgsmaalet et helt andet, naar vi gaar over til Ledningsarbejdet, for dér ligger den allervæsentligste Del af Arbejdslønnen ude paa Landet, paa de Steder, hvor Ledningen skal bygges. Derfor betyder det ogsaa samfundspolitisk noget i Retning af en Forskydning af Arbejdslønnen fra By til Land, en Forskydning, som jeg under de nuværende Forhold anser for at være en Fordel.

Men man maa altsaa være klar over, at hver Gang der foreligger et af disse Spørgsmaal til Afgørelse, spiller alle disse Faktorer ind. Derfor bliver de Spørgsmaal saa